

Lisansüstü Öğrencilerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterliklerine İlişkin Görüşleri Graduate Students' Opinions on Life Long Learning Qualifications

Sibel GÜVEN¹

Gamze YILDIRIM²

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Başvuru Tarihi: 25.06.2021

Kabul Tarihi: 08.10.2021

Atf İçin: Güven, S. ve Yıldırım, G. (2021). Lisansüstü öğrencilerin yaşam boyu öğrenme yeterliklerine ilişkin görüşleri. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (AUJEF)*, 5(4), 465-489.

ÖZ: Ülkelerin sahip olduğu nitelikli insan gücünün sürdürülebilir olmasında yaşam boyu öğrenme ile ilgili çalışmaların hız kazanması önemli bir etken olarak değerlendirilmektedir. Sürdürülebilir öğrenme yaşantılarının gerçekleşme aşamasında ise bireylerin kendi öğrenmelerini düzenleyebilmeleri adına, Avrupa Birliği yaşam boyu öğrenme kapsamında birtakım anahtar yeterlikler belirlemiştir. Bu doğrultuda araştırmada, yaşam boyu öğrenmenin gelecekteki uygulayıcıları olarak değerlendirilen lisansüstü öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yeterliklerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılan bu araştırmada, ölçüt örnekleme yöntemi ile gönüllü 15 kişilik lisansüstü eğitim grubu oluşturulmuş, veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun oluşturulmasında Avrupa Birliği'nin yaşam boyu öğrenme için belirlemiş olduğu sekiz anahtar yeterlik dikkate alınmıştır. Lisansüstü öğrencilerden elde edilen veriler içerik analizi ile çözümlenerek, kategori ve kodlardan temalara ulaşılmıştır. Gerçekleştirilen analiz sonucunda elde edilen bulgulara göre; lisansüstü öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme ve yaşam boyu öğrenme yeterliklerine ilişkin ifadelerinin, literatürde yer alan tanımlarla örtüştüğü belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Yaşam boyu öğrenme yeterlikleri, lisansüstü öğrenciler, olgu bilim.

ABSTRACT: The acceleration of studies on lifelong learning is considered as an important factor in the sustainability of the qualified manpower of the countries. In the realization phase of sustainable learning experiences, the European Union has determined some key competences within the scope of lifelong learning so that individuals can organize their own learning. In this direction, it is aimed to examine the opinions of postgraduate students, who are considered as future practitioners of lifelong learning, about their lifelong learning competencies. In this study, in which the phenomenology design was adopted, criterion sampling methods were used to form a volunteer group of 15 participants who received postgraduate education, and the data were obtained by a semi-structured interview form. Eight key competences determined by the European Union for lifelong learning were taken into account in the creation of the research questions and semi-structured interview form. The data obtained from the graduate students were analyzed by content analysis, and the themes were reached from the

¹ Doç. Dr, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, s_guven@comu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-4550-7297

² Doktora öğrencisi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, gamzeyildirim9@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2645-1953

categories and codes. According to the findings obtained as a result of the analysis; it has been determined that the statements of postgraduate students about lifelong learning and lifelong learning competencies overlap with the definitions in the literature.

Keywords: Lifelong learning competencies, graduate students, phenomenology.

1. GİRİŞ

Bilimsel, kültürel ve teknolojik bilginin hızlı birikimi, değişimi ve çeşitliliği ayrıca bilgilerin kısa sürede güncelliğini kaybetmesi yaşam boyu öğrenmeyi zorunlu kılmaktadır. Bu bağlamda yaşam boyu öğrenme; bilginin hem üreticisi hem tüketicisi konumunda var olan, örgün eğitim süreçlerinden daha kapsamlı programlanan, paydaşları arasında hükümetler, dernekler, sanayi ve iş dünyası olan, bunun neticesinde küresel çapta ilgi uyandıran dinamik bir süreç olarak ele alınmaktadır (Candy, 2002). Başka bir tanımla yaşam boyu öğrenme, kişilerin var olduğu sosyal çevreleri ile etkileşimleri sonucunda elde ettikleri öğrenme yaşantıları sayesinde başta zihinsel, bedensel ve duygusal alanlar olmak üzere tüm alanlarda bütüncül ve kapsamlı bir biçimde kendini gerçekleştirme süreci olarak tanımlanmaktadır (Jarvis, 2007). Bu doğrultuda yaşam boyu öğrenme kavramı gelişmiş ve gelişmekte olanlarla birlikte pek çok ülkenin stratejik ve kalkınma planlarında yer alarak, Avrupa Birliği'nin yetişkin ve halk eğitimi ile öğrenme bağlamında gerçekleştirmiş olduğu faaliyetlere önem göstermektedir (Gedik, 2019). 1996 yılında Avrupa Birliği, üye ve aday ülkeler ile geleceğe yönelik görüşmeler gerçekleştirmiş ve yaşam boyu öğrenme ile ilgili faaliyetleri belirleyerek 1996 yaşam boyu öğrenme yılı ilan etmiştir (Akbaş ve Özdemir, 2002). Yaşam boyu öğrenme ile ilgili çalışmaların hız kazanmasıyla birlikte ülkelerin sahip olduğu etkili insan gücünün sürdürülebilir olmasında, bireylerin kendi öğrenmelerini düzenlemelerinde önkoşul olarak çeşitli yeterlik ve becerilerden bahsedilmiştir. Bu doğrultuda AB yaşam boyu öğrenmenin sekiz anahtar yeterliğini belirlemiştir. “Anadilde İletişim Yeterliği” bu yeterliklerden ilki olmakla birlikte; düşünce ve duyguların bulunulan bağlamda hem sözlü hem yazılı biçimde uygun bir formatta ifade edip yorumlama olarak tanımlanmaktadır (MEB, 2018). “Yabancı Dilde İletişim Yeterliği” düşünce ve duyguların sözlü ya da yazılı, kültürlerarası hoşgörü çerçevesinde anadilde iletişimle bağlantı içerisinde aktarmaktır (Türk Ulusal Ajansı, 2012). “Matematiksel, Bilimsel ve Teknolojik Yeterliği” dört işlem yetisi ile gündelik problemlere çözüm üretebilme, bilimsel bilgiler üreterek dünyayı algılama arzusu ve yöntem bilimini gereksinimler doğrultusunda kullanabilmektir (Avrupa Birliği Komisyonu, 2006). “Dijital Yeterlikler” bilgi toplumundaki teknolojik bilgilerin çeşitli bağlamlarda etkili ve güvenli bir biçimde kullanılması yeterliğidir (MEB, 2018). “Öğrenmeyi Öğrenme Yeterliği” bireylerin kendi öğrenmelerini kapsamakla birlikte, öğrenmeyi gerçekleştirmede arzuyu, ihtiyaçları, zaman ve bilginin yönetimini ifade eder (Türk Ulusal Ajansı, 2012). “Sosyal ve Vatandaşlık Yeterliği” bireylerin var oldukları toplumda demokratik tutuma sahip olarak siyasi yaşamda nitelikli olarak katılmalarını destekler (Avrupa Birliği Komisyonu, 2006). “İnisiyatif Alma ve Girişimcilik Yeterliği” hedeflere ulaşılabilmesi için çaba ve faaliyeti önkoşul olarak kabul eder ve gerekli koşullarda risk alabilmeyi ifade eder (MEB, 2018). Belirlenen yeterliklerin sonuncusu olan “Kültürel Farkındalık ve İfade Etme Yeterliği” sanat alanlarının çoğunu kapsayarak iletişim araçları vasıtasıyla düşünce ve fikirlerin ayrıca tecrübe ve hislerin yaratıcı bir şekilde aktarılma değerini ve sevgisini niteler (Abbak, 2018).

Dinamik ve etkileşimli olarak beşikten mezara değin devam eden yaşam boyu öğrenmenin, literatürde yetişkin eğitimi ve halk eğitimi kavramlarıyla birbirinin yerine kullanıldığı görülmektedir. Okçabol (2006) yetişkin eğitimi ve halk eğitimi eş anlamda kullanmıştır. Benzer bir biçimde TDK (1974) Eğitim Terimleri Sözlüğü'nde yaygın eğitim, halk eğitim ve yetişkin eğitimi kavramlarını eş anlamlı olarak açıklamıştır. Geray (1978) halk eğitimi okul kapsamının dışında kalanlara ve yetişkinlere yönelik düzenlenen programlı, örgütlü ve düzenli bir eğitim uğraşı olarak tanımlayarak bu kavramı yığın eğitimi, kitle eğitimi, yetikşin eğitimi, toplum eğitimi, temel eğitimi, sosyal ve yaygın eğitimi ile bir tutarak ele almıştır. Kurt (2008) bireylerin sosyal ve ekonomik boyutta dinamik bir yapıya sahip olması amacıyla, milli ve insani değerlerle yetiştirme fırsatı sunan programlı eğitim organizasyonlarına halk eğitimi ve yaygın eğitimi adı vererek bu iki kavramı eş anlamda kullanmıştır.

OECD (1977) yetişkin eğitimi kavramını; zorunlu eğitim süresinin kapsamı dışarısında kalmış ve gerçek işinin okula gitmek olmayan bireylerin yaşamlarındaki tüm dönemlerde ihtiyaçları olan öğrenme ve öğrenme arzusunu karşılayabilmek adına tasarlanmış programlar ve aktiviteler biçiminde tanımlamaktadır. UNESCO (1985)'nin yetişkin eğitimi tanımı ise; özgür toplum, gelişen ekonomik ve kültürel faaliyetlere katılma bağlamında, çoğunlukla 15 yaş ve ileri yaşlardaki okul ve üniversite kapsamı dışında yer alan bireylerin, ihtiyaçlarıyla eşgüdümlü olan yeteneklerini iyileştirme, geliştirme ve bunlara yeni yön vermelerinde faaliyet gösteren tüm eğitim süreçleri şeklindedir.

Bu bilgiler ışığında halk eğitimi ve yetişkin eğitimi kavramlarının çeşitli ülkeler tarafından farklı tanımları ve uygulamaları içerdiği neticesine ulaşılmaktadır. Türkiye'de eğitim sisteminin idari ve resmi yapısı bağlamında, yetişkin eğitimi bünyesindeki yaygın eğitim çalışmaları; kişisel gelişimi sağlayacak faaliyetler, meslek ve beceri kazandırmaya dönük temel eğitimi içeren çalışmalardan oluşmaktadır (Sabancı & Rodoplu, 2013). Dolayısıyla halk eğitimi ve yetişkin eğitimi kavramları yaşam boyu öğrenme olgusundan keskin farklılıklar olmaması yönüyle, merkezinde birey olan anlayışa sahip yaşam boyu öğrenme faaliyetlerinin önemli boyutta yansımaları olarak değerlendirildiği anlaşılmaktadır.

Bu bağlamda yetişkin eğitimi, halk eğitimi ve yaşam boyu öğrenme gibi kavramlar ile beraber eğitim ve eğitim kurumları düşünce ve faaliyetlerini iç içe geçirilmiş anlayıştan bilginin bireylerin kendi koşullarına göre düzenlediği anlayışa doğru değişim göstermektedir. Bireylerin öğrenmelerini kendi koşullarına göre düzenleme sürecinde ise, onları gerçekleştirecekleri öğrenmelerinde daha yetkin kılması açısından yaşam boyu öğrenme yeterlikleri oldukça önem arz etmektedir. Türkiye'de yaşam boyu öğrenme ile ilgili çalışmalar son yirmi yılda hız kazanmış ve literatürde yaşam boyu öğrenme kavramı ile yetişkin eğitimi kavramının birbirinden farklı olarak değerlendirildiği araştırmalar görülmüştür. Kaya (2010)'nın araştırmasında Avrupa Birliği ve ulusal çapta düzenlenen politikalar (Yazar ve Keskin, 2018) yer alırken diğer araştırmalarda söz konusu kavramın küreselleşme ile olan ilişkisi incelenmiştir (Kaya, 2014). Bir başka boyut olarak da belediyeler tarafınca düzenlenen faaliyetlere katılım gösteren bireylerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri (Babanlı ve Akçay, 2018) ve lisansüstü ders programında yer alan yetişkin eğitimi, hayat boyu öğrenmenin kişilerin bakış açılarına katkısı olarak (Şahan ve Yasa, 2017) ifade edilebilir. Literatürde yer almış bu araştırmaların kavramları farklı boyutlarda değerlendirdikleri görülse de nicelik olarak azlığı dikkat çekmektedir.

Bu bilgiler ışığında yaşam boyu öğrenme kavramının gelecekteki uygulayıcıları olarak kabul edilen lisansüstü öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme, yetişkin eğitimi ve halk eğitimi kavramlarına yönelik görüşlerinin belirlenmesi önem arz etmektedir. Buradan hareketle bu araştırmanın amacı; lisansüstü öğrencilerin yaşam boyu öğrenme, yetişkin eğitimi ve halk eğitimi kavramlarına yönelik görüşlerini yaşam boyu öğrenme yeterlikler kapsamında belirlemektir.

Bu amaca ilişkin oluşturulan alt amaçlar aşağıda sıralanmıştır:

1. Lisansüstü öğrencilerin halk eğitimi kavramı hakkında düşünceleri nelerdir?
2. Lisansüstü öğrencilerin yetişkin eğitimi kavramı hakkında düşünceleri nelerdir?
3. Lisansüstü öğrencilerin yaşam boyu öğrenme kavramı hakkında düşünceleri nelerdir?
4. Lisansüstü öğrenciler anadilde iletişim yeterliğini nasıl değerlendirmektedir?
5. Lisansüstü öğrencilerin yabancı dilde iletişim yeterliği hakkında görüşleri nelerdir?
6. Lisansüstü öğrencilerin matematiksel yeterlik, bilimsel ve teknolojik yeterlikler hakkında fikirleri nelerdir?

7. Lisansüstü öğrencilerin öğrenmeyi öğrenme yeterliği hakkında düşünceleri nelerdir?
8. Lisansüstü öğrencilerin sosyal ve vatandaşlık yeterliği boyutunda görüşleri nelerdir?
9. Lisansüstü öğrencilerin inisiyatif alma ve girişimcilik yeterliği hakkında düşünceleri nelerdir?
10. Lisansüstü öğrencilerin kültürel farkındalık ve ifade etme yeterliğine ilişkin görüşleri nelerdir?
11. Lisansüstü öğrencilerin lisansüstü eğitim yapma istekleri ile yaşam boyu öğrenmeye ilişkin düşünceleri arasındaki değerlendirme nasıldır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, nitel araştırma desenlerinden olgu bilim (fenomenoloji) deseni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Olgu bilim (fenomenoloji) anlamı tam olarak kavranılmayan veya tamamen yabancı olunmayan olguları araştırmak için uygun bir temel oluşturmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu çalışmada çeşitli öğrenme faaliyetlerine katılmış, öğrenme yaşantılarını deneyimlemiş halde sürecin içinde öğrenmeye devam eden lisansüstü öğrencilerin, yaşam boyu öğrenme, halk eğitim ve yetişkin eğitim kavramlarının tasvirlerini yapmaları ve yaşam boyu öğrenme yeterliklerini bu kavramlar bağlamında yorumlamaları amacıyla nitel araştırma yöntemlerinden biri olan olgu bilim (fenomenoloji) deseni tercih edilmiştir. Lisansüstü öğrencilerden öğrenme deneyimlerine ilişkin görüşleri ve bu deneyimlere yüklenen anlamları vasıtasıyla veriler elde edilmiştir. Olgu bilim çalışmalarında, olguları tecrübe eden katılımcılardan verilere ulaşılmaya çalışılmalıdır. Bu sebeple deneyimler araştırma için bir kaynak olarak değerlendirilir. Çünkü katılımcı deneyimleri betimlenerek açıklanır ve yorumlanır (Güler, Halıcıoğlu ve Taşgın, 2015: 234; Gürbüz ve Şahin, 2018:111). Lisansüstü öğrenciler yaşam boyu öğrenme olgusundaki dönüşümleri, öğrenme yaşantılarını ve elde ettiği ürünleriyle yaşam boyu öğrenme yeterliklerini deneyimleyen kişilerdir. Bu sebeple, deneyimlere ilişkin görüşleri elde etmek ve deneyimleri anlamlandırmak için olgu bilim deseni kullanılmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın katılımcıları amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Bu bağlamda araştırma, 2020-2021 bahar döneminde öğrenim gören Türkiye'deki devlet üniversitelerine bağlı ve araştırmaya gönüllü katılım gösteren 15 lisansüstü öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde; araştırmaya katılan lisansüstü eğitim gören öğrencilerin 8 tanesi erkek 7 tanesi kadındır. Lisansüstü öğrencilerin yaş dağılımı 24-39 arasında değişiklik göstermektedir. Ayrıca bu öğrencilerin 10 tanesi ders dönemindeyken 5 tanesi tez döneminde olup hiçbirisinin lisansüstü eğitim döneminde yaşam boyu öğrenme dersi almadığı anlaşılmıştır.

Tablo 1: Katılımcıların Kişisel Bilgileri

Katılımcı	Cinsiyet	Yaş	Dönem	YBÖ Dersi Alma
LÖ1	Erkek	31	Tez	Hayır
LÖ2	Kadın	29	Ders	Hayır
LÖ3	Kadın	26	Ders	Hayır
LÖ4	Kadın	26	Tez	Hayır
LÖ5	Erkek	28	Ders	Hayır
LÖ6	Kadın	26	Ders	Hayır
LÖ7	Kadın	25	Ders	Hayır
LÖ8	Erkek	34	Ders	Hayır
LÖ9	Erkek	27	Ders	Hayır
LÖ10	Kadın	25	Tez	Hayır
LÖ11	Erkek	24	Ders	Hayır
LÖ12	Erkek	24	Tez	Hayır
LÖ13	Erkek	39	Tez	Hayır
LÖ14	Erkek	32	Ders	Hayır
LÖ15	Kadın	27	Ders	Hayır

2.3. Veri Toplama Aracı ve Süresi

Lisansüstü öğrencilerin yaşam boyu öğrenme, yetişkin eğitimi ve halk eğitimi kavramlarına yönelik görüşlerinin yaşam boyu öğrenme yeterlikler penceresi bağlamında incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada veriler, iki bölümden oluşan veri toplama aracıyla elde edilmiştir. Veri toplama aracının ilk bölümünde, çalışma grubuna yönelik çeşitli demografik değişkenlerin (cinsiyet, yaş, bölüm, lisansüstü eğitim dönemi, lisansüstü eğitimde yaşam boyu öğrenme dersi) yer aldığı kişisel bilgi formu yer almaktadır. İkinci bölümde ise, araştırmacılar tarafından çalışmanın amacına yönelik ve ayrıca araştırmacının problemi ve alt problemlerini kapsayacak bütünlükte oluşturulmuş ve iki kişilik uzman görüşü çerçevesinde düzenlenmiş 11 adet açık uçlu sorunun yer aldığı yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma soruları oluşturulurken soruların çok boyutlu olması, kolay olması, kısa yanıtlayıcı olmaması gibi ilkelere titizlik gösterilmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşme formu için hazırlanan soruların anlaşılabilirliğini test etmek amacıyla, lisans öğrencilerinden oluşturulan 5 kişilik gruba pilot uygulama yapılmıştır. Gerçekleştirilen uygulama sonrasında sorular gözden geçirilerek yarı yapılandırılmış görüşme formuna son şekli verilmiştir. Gerçekleştirilecek görüşme için katılımcılardan uygun gün, saat ve yerde randevu alınmıştır. Lisansüstü öğrencilere verilen yarı yapılandırılmış formların cevaplandırılması ortalama 20-25 dakikalık bir zaman diliminde yapılmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler, nitel araştırmalarda kullanılan içerik analizi ile çözümlenmiştir. İçerik analizi yöntemlerinde veriler kodlanıp kategorileştirilir, temalar bulunur, verilerin kodlar ve temalara göre düzenlenmesi ve tanımlanması yapılır son olarak bulgular yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu bağlamda araştırmacının problemleri ile ilişkili olarak görüşme formunda yer alan her soruya verilen cevaplar soru ile bağlantılı olarak belirlenen ana tema çerçevesinde değerlendirilmiştir.

2.5. İnanırcılık

Nitel yöntem benimsenerek gerçekleştirilen bu araştırmada, lisansüstü öğrencilerin kişisel görüşleri alınarak, kendi görüşlerini yansıtan cevaplar elde edilmiştir. Bu sebeple geçerlik ve güvenilirliği sağlamak amacıyla, kategori ve temalara yönelik yine katılımcıların ifadelerine başvuru gerçekleştirilmiştir. Böylece katılımcılarla araştırmanın bulguları paylaşılmış ve geri dönüt sağlamaları talep edilmiştir. Üye kontrolü yöntemi tamamlandıktan sonra, araştırmacılar tarafından karşılaştırmalı analiz yapılarak bilgisayar ortamına aktarılan katılımcı görüşleri olabildiğince nesnel bir biçimde değerlendirilerek kodlanmıştır (Creswell & Miller, 2000). Üye kontrolü sayesinde katılımcıların yanlış anlaşılması ve yorumlanmasının önüne geçileceği düşünülmektedir (Maxwell, 2005). İç geçerliği artırmak amacıyla bulguların sunumu, katılımcı ifadelerinden doğrudan alıntılara yer verilerek desteklenmiştir. Son aşamada ulaşılan kod ve temalara ilişkin alan uzmanlarından görüş alınmıştır.

3. BULGULAR

Lisansüstü öğrencilerle yapılan görüşme sonrasında elde edilen bulgular bu başlık altında yer edinmektedir.

3.1. Lisansüstü öğrencilerin halk eğitimi kavramına ilişkin görüşleri

Araştırma alt amaçlarından ilki olan lisansüstü öğrencilerin halk eğitimi kavramına ilişkin görüşleri alınmış, katılımcıların halk eğitimi kavramına ilişkin görüşleri Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2: Lisansüstü Öğrencilerin Halk Eğitimi Anlamına İlişkin Görüşleri

1.	Halk Eğitiminin Anlamı	f
1.1	Becerileri geliştiren eğitim	5
1.2	İş bulma amaçlı kurslar	2
1.3	Sertifikaya dayalı eğitim	2
1.4	İlgi ve ihtiyaca yönelik kurslar	7
1.5	Toplumsal amaçlara hizmet eden eğitimler	4
1.6	YBÖ’ye fırsat sunan öğrenme ortamları	5
1.7	Okul dışı eğitim	9
1.8	Herkes için öğrenme	5

Lisansüstü öğrencilerin halk eğitimi kavramını nasıl açıkladıklarına dair görüşlerinin analizi sonucunda katılımcıların halk eğitim kavramını ağırlıklı olarak okul dışı katılım sağlanan eğitimler ve ilgi ve ihtiyaçlar doğrultusunda alınan kurslar ile ilişkilendirdikleri tespit edilmiştir. İncelenen görüşme verilerinde halk eğitimi kavramını okul dışı eğitim ve ilgi ve ihtiyaca yönelik alınan kurslar ile ilişkilendiren bazı katılımcıların görüşleri aşağıda sunulmaktadır.

“Bence halk eğitimi okullarda verilen eğitim öğretim süreci dışında bireylerin isteklerine yönelik eğitim alabilmeleridir.” LÖ5

“... Başka bir deyişle okul döneminde geliştiremediği ya da imkânı bulamadığı eğitimi almasıdır.” LÖ8

“Okul dışı eğitimidir diyebilirim. Kişilerin okul çağında olsun olmasın hobilerine, ihtiyaçlarına göre tercih ettikleri kurslardır...” LÖ2

“...Örgün eğitim alamamış, bunun yanında ilgi ve istekleri doğrultusunda yaşam standartlarını arttırmak adına eğitim almak isteyen kişilerin okul dışında yapılma, öğretilmesi aşamasıdır...” LÖ10

Yukarıdaki alıntılar dâhilinde lisansüstü öğrencilerin halk eğitimi kavramını, bireylerin ilgi, ihtiyaç ve istekleri doğrultusunda, bazen de örgün eğitimden yararlanamamış veya burada alamadığı eğitimi halk eğitiminde alabildikleri biçimde değerlendirdikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca lisansüstü öğrenciler, halk eğitimini herkesin faydalanabileceği eğitimler ve toplumsal amaçlara hizmet eden kurslar olarak da açıklamaktadır.

“...Herkesin öğrenmesi için bir fırsattır.” LÖ7

“Her yaş düzeyinden insanların kendi istekleri ile eğitim alabildiği kurum.” LÖ9

“Toplumsal amaçlara bütünsel anlamıyla hizmet eden, bireylerin yaşam boyu edinimlerine destek olan ve bu boyutta fırsatlar sunan eğitsel süreçler şeklinde tanımlayabilirim... Halk eğitimi de bu doğrultuda ihtiyaçların karşılanmasına yönelik toplumsal bir hizmet olarak açıklanabilir.” LÖ3

3.2. Lisansüstü öğrencilerin yetişkin eğitimi kavramına ilişkin görüşleri

Araştırmada ikincisi alt amaç olan lisansüstü öğrencilerin yetişkin eğitimi kavramı hakkında düşüncelerine yönelik “Yetişkin eğitimi kavramının size çağrıştırdığı anlamı açıklar mısınız?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların verdikleri verdikleri tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3: Lisansüstü Öğrencilerin Yetişkin Eğitimi Anlamına İlişkin Görüşleri

2.	Yetişkin Eğitiminin Anlamı	f
2.1	İlgi ve istekler doğrultusunda alınan eğitimler	8
2.2	Yetişkinlere yönelik eğitsel faaliyetler	3
2.3	Halk eğitim merkezlerindeki yaygın eğitimler	3
2.4	Kişisel ve mesleki yetkinlik sağlayan eğitimler	5
2.5	Hayat boyu öğrenme fırsattır	5

Lisansüstü öğrencilerden alınan görüşler doğrultusunda yetişkin eğitiminin; ilgi ve istekler doğrultusunda alınan eğitimler olduğu sıklıkla ifade edilmiştir. Buna ilişkin katılımcıların görüşleri aşağıda sunulmaktadır.

“Yetişkinlerin yine ilgi ihtiyaçları doğrultusunda aldıkları eğitimidir.” LÖ2

“İdrak gücüne sahip bireylerin ilgi duydukları alanda eğitime tabi tutulmasıdır...” LÖ4

“Yetişkin eğitimi bireye genel anlamda değil de daha özel anlamda eğitim vermektedir. Bireyin direk olarak hangi bilgiye ihtiyacı varsa ona daha çok yönelen bir kavramdır.” LÖ14

Lisansüstü öğrencilerinden çoğu, kişisel ve mesleki yetkinlik sağlama amacıyla yetişkin eğitimden destek alınabildiğini ve böylece hayat boyu öğrenme fırsatlarından yararlanılabildiğinden söz etmiştir. Bununla ilgili bazı katılımcı görüşleri:

“...Mesleki bilgi ve beceri kazanımı sağlar.” LÖ1

“...Hayat boyu öğrenme temelli, kişinin sürekli yeni bilgiler öğrenme, kendini geliştirme isteği doğrultusunda kendini bireysel, toplumsal olarak geliştirip kendine sürekli bilgi, beceri, yetkinlik katma durumudur.” LÖ10

“Bu açıdan yetişkin eğitimi kavramını ele alacak olursak aile bireylerinin eğitsel süreçlerine, ihtiyaçlarına cevap verebilmeyi, sahip olduğu ilgi ve yetenekleri geliştirerek bunları farklı süreçlere aktarabilmeyi sağlayan bir eğitim süreci şeklinde yorumlayabilirim.” LÖ3

şeklinde verilmiştir. Yukarıdaki katılımcı görüşlerinden yola çıkılarak yetişkin eğitiminin bireylerin ilgi, ihtiyaç ve istekleri doğrultusunda kişisel ve mesleki bağlamda alabildikleri eğitimlerden oluştuğu sonucuna varılmaktadır. Ayrıca bu eğitimlerin yetişkinlere yönelik özellik taşıdığı da bazı katılımcılar tarafından belirtilmiştir:

“Programlı bir eğitim süreci dışında, yetişkinlere bazı kavram veya olguların öğretilmesi sürecidir.” LÖ15

“Bundan dolayı yetişkinlerin düzeylerine, çalışmalarına ve günlük yaşam faaliyetlerine uygun eğitim süreçlerine katılması ve planlama yapılması önem arz etmektedir.” LÖ10

3.3. Lisansüstü öğrencilerin yaşam boyu öğrenme kavramına ilişkin görüşleri

Araştırmanın alt amaçlarından üçüncüsü olan lisansüstü öğrencilerin yaşam boyu öğrenme kavramı hakkında düşünceleri nelerdir? Boyutuna ilişkin olarak katılımcılara, Size göre “Yaşam Boyu Öğrenme” nedir, tanımlar mısınız? Bu kavramın sizde çağrışım yaptığı boyutları nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların yaşam boyu öğrenme kavramına ilişkin görüşleri Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4: Lisansüstü Öğrencilerin Yaşam Boyu Öğrenme Anlamına İlişkin Görüşleri

3	Yaşam Boyu Öğrenmenin Anlamı	f
3.1	Her yaşta öğrenme	4
3.2	Doğumdan ölüme kadar öğrenme	11
3.3	Kişisel gelişimi sağlayan öğrenmeler	11
3.4	Öğrenme imkânı	4
3.5	Her yerde öğrenme	5

Lisansüstü öğrencilerden yaşam boyu öğrenme kavramına ilişkin görüşleri alınmış ve bu doğrultuda, yaşam boyu öğrenme kavramının tanımlarında da geçen doğumdan ölüme değin öğrenme anlayışı sıklıkla ifade edilmiştir. Buna yönelik bazı katılımcıların görüşleri:

“İnsan hayatı boyunca anne karnından itibaren bir şeyler öğrenmeye başlıyor. Sezgisel olarak başlayarak duyu organlarıyla devam ediyor. İnsan ömrünün sonuna kadar öğrenmek istediği her şeyi öğrenebilir.” LÖ6

“...öğrenme düşüncesi taşıyan doğumdan ölüme kadar sürekli süren öğrenme kavramıdır...” LÖ10

“Beşikten mezara ilim öğreniniz hadisini çağrıştırmaktadır...” LÖ11

Öğrenciler yaşam boyu öğrenme olgusunu kişisel gelişimi sağlama yararına gerçekleştirilen tüm öğrenmeler olarak da algılamıştır:

“Halkın beceri ve yeteneklerini geliştirme imkanı bulduğu aynı zamanda öğreticilere istihdam ortamı sağlayan kişisel gelişim sürecidir. Şunu da eklemek isterim kişinin formal eğitim ile yapamadıklarını bu süreçle tamamlamasıdır.” LÖ8

“...kendini düzenli olarak geliştirip ilerlemesini amaçlayan öğrenme türüdür.” LÖ12

Lisansüstü öğrencilerin bazıları ise, yaşam boyu öğrenmenin doğasında olan zaman, mekan ve yaş gibi hiçbir kısıtlama barındırmayan öğrenme yaşantılarının yaşam boyu öğrenmenin ta kendisi olduğunu belirtmişlerdir:

“...yaş sınırı olmadan öğrenme faaliyetleri sorumluluklarını alarak gelişimini sağlaması olarak ifade edilebilir.” LÖ4

“...Bu kavramın bence çağrışım yaptığı boyut ise herhangi bir yaş sınırı olmadan bireyin kendini geliştirebilmesidir.” LÖ5

“...Her yerde öğrenebilir.” LÖ15

3.4. Lisansüstü öğrencilerin anadilde iletişim yeterliğine ilişkin görüşleri

Araştırma alt amaçlarından dördüncüsü olan lisansüstü öğrenciler anadilde iletişim yeterliğini nasıl değerlendirmektedir?’ e yönelik “Yaşam boyu öğrenmenin “*anadilde iletişime etkisi*” hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlar Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5: Lisansüstü Öğrencilerin Anadilde İletişim Yeterliğine İlişkin Görüşleri

4	YBÖ'nün Anadilde İletişime Etkisi	f
4.1	İletişimi kuvvetlendirme	6
4.2	Yaşam boyu öğrenme faaliyetlerinin anadili olumlu etkilemesi	11
4.3	Anadili etkili kullanma	5

Lisansüstü öğrencilerden yaşam boyu öğrenmenin anadilde iletişime etkisi görüşleri alınmış ve bu doğrultuda öğrencilerin tamamı yaşam boyu öğrenme faaliyetlerinin anadili olumlu yönde etkilediğini ifade etmiştir:

“...olumlu bir etkisi olduğunu söyleyeceğim kendi çalışmalarımın yola çıkarak.” LÖ7

“Bireyler yaşam boyu öğrenme sayesinde sürekli kendini, düşüncelerini, konuşma becerilerini, dünya görüşünü değişen koşullara ayak uydurmak adına sürekli değiştirmektedir. Yaşam boyu öğrenme hayatın her anında ve her aşamasında olduğu için insanlar da sürekli etkileşim ve iletişim halindedirler. İnsanlarla iletişimleri doğrultusunda konuştukları anadilinde de birtakım gelişmeler farklı insanlar sayesinde farklı kelimeler öğrenme eğilimindedirler. Bu sayede kişinin dilini etkin kullanma kabiliyeti de artmaktadır.” LÖ10

Ayrıca öğrenciler yaşam boyu öğrenme ortamlarında gerçekleştirilen öğrenmeler ile de iletişimin gelişerek kuvvetlendiğini belirtmiştir:

“Kişinin ortak dili konuşan kişiler ile iletişimi arttırma, iletişimi kuvvetlendirme, zamandan ve mekandan bağımsız iletişim faaliyetinde bulunmasını sağlar.” LÖ1

“...Kişisel gelişim artıkça insanların birbirini anlaması kolaylaşacaktır.” LÖ8

“Mevcut öğrenmelerle kelime dağarcığı ve iletişim becerileri bir noktaya kadar ulaştırır insanı. Oysaki insanoğlu kendini daha çok anlatmak, ifade etmek ister. İnsan zaten biyo-psiko-sosyal bir varlık olarak tanımlanmaktadır. Yaşam boyu öğrenmeye devam eden birisi anadilinde de daha kapasiteli bir yapıya ulaşmış olur.” LÖ11

Bu görüşlerden hareketle lisansüstü öğrenciler yaşam boyu öğrenme ile anadilinin etkili kullanımından söz etmişlerdir. İnsanlarla iletişim kurmada, kendilerini ifade etme becerilerinde ve sözlü yazılı ifade gereksinimlerinde yaşam boyu öğrenme deneyimlerinin olumlu etkisi olduğunu belirtmişlerdir.

3.5. Lisansüstü öğrencilerin yabancı dilde iletişim yeterliğine ilişkin görüşleri

Araştırma alt amaçlarından beşincisi olan Lisansüstü öğrencilerin yabancı dilde iletişim yeterliğine yönelik olarak “Yaşam boyu öğrenmenin “yabancı dile iletişim yeterliği” konusunda görüşleriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların yaşam boyu öğrenmenin yabancı dilde iletişime ilişkin görüşleri Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6: Lisansüstü Öğrencilerin Yabancı Dilde İletişim Yeterliğine İlişkin Görüşleri

5	YBÖ'nün Yabancı Dilde İletişim Yeterliği	f
5.1	Ülkeler arası iletişime imkân sağlama	5
5.2	Yaşam boyu öğrenme faaliyetlerinin yabancı dil edinimini sağlama	11
5.3	Farklı bakış açıları ve öğrenme alanları oluşturma	6

Lisansüstü öğrencilerin görüşlerine göre; yaşam boyu öğrenme faaliyetlerinin yabancı dil edinimini sağlamada etkili olduğu ifade edilmiştir:

“Yabancı dil eğitimi almak isteyen okul yaşı dışındaki kişiler de yaşam boyu öğrenme çalışmalarında bunu kazanabilirler.” LÖ2

“Yaşam boyu öğrenme merkezleri ile her yaştan insanların ücretsiz olarak yabancı dil eğitimi alabilmesi gerekmektedir. Bu şekilde pahalı İngilizce kurslarında eğitim alma imkanı olmayan bireylerinde fırsat eşitliği sağlanarak ücretsiz İngilizce eğitimlerinden faydalanma imkanları sağlanmış olmaktadır.” LÖ9

“Yabancı dil öğrenmek de bence yaşam boyu öğrenme amacıyla yapılan bir iştir. Dolayısıyla süreklilik arz eden bir öğrenme anlayışı yabancı dildeki iletişimde bilgi birikimi sağlar ve olumlu şekilde etkiler.” LÖ11

Ayrıca öğrencilerin bazıları yabancı dilde yetkinlik kazanmaları dolayısıyla uluslararası bilgi edinim fırsatı yakaladıkları ve farklı öğrenme imkanları edindiklerini dile getirmiştir:

“Kişinin zamandan ve mekandan bağımsız olarak öğrenme süreci içerisinde; Ülkelerarası-ktlararası iletişim kurmayı sağlar. Yeni fikirler, bakış açıları, bilgiler elde eder. Diğer dillerde yayınlanmış çalışmalar aracılığıyla öğrenme faaliyetinde bulunmasını sağlama noktasında katkıda bulunur.” LÖ1

“Sadece belli çevreye yaşam boyu öğrenmeyi hapsedmek doğru bir tercih olmayabilir. Farklı kültürden ve milletten insanlarla iletişim halinde olup öğrenmeye devam etmek gerekir. Yabancı dil iletişim yeterliliği de bu konuda bizlere avantaj sağlayabilir.” LÖ13

3.6. Lisansüstü öğrencilerin matematiksel, bilimsel ve teknolojik yeterliklere ilişkin görüşleri

Araştırma alt amaçlarından altıncısı olan lisansüstü öğrencilerin matematiksel yeterlik, bilimsel ve teknolojik yeterlikler hakkında fikirlerine yönelik “Yaşam boyu öğrenmenin matematiksel yeterlik, bilimsel ve teknolojik yeterlikler boyutunda yorumlarınız nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların matematiksel, bilimsel ve teknolojik yeterliklere ilişkin görüşleri Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7: Lisansüstü Öğrencilerin Matematiksel-Bilimsel-Teknolojik Yeterliklere İlişkin Görüşleri

6	Matematiksel-Bilimsel-Teknolojik Yeterlikler	f
6.1	Öğrenme yaşantılarındaki önem	6
6.2	İşlem becerileri ve muhakeme gücü	5
6.3	YBÖ faaliyetlerinin yeterlikler için fırsat oluşturması	6
6.4	YBÖ faaliyetlerinin bu yeterliğe hızlı gelişim ve değişim sağlaması	3
6.5	Kişisel gelişimi sağlama	5

Lisansüstü öğrencilere yaşam boyu öğrenmenin anahtar yeterliklerinden biri olan matematiksel, bilimsel ve teknolojik yeterliklerine ilişkin görüşleri alınmıştır. Bu doğrultuda söz konusu yeterliğin öğrenme yaşantılarındaki gerekliliği sıklıkla dile getirilerek önemi üzerinde durulmuştur:

“...Öğrenmesinde bilimsel ve teknolojik yeterliliklerin önemi yüksektir. Öğrenmenin sürekliliğinde bu yeterlilikler kaçınılmazdır.” LÖ1

“...Özellikle son yıllarda teknolojinin gelişmesiyle öğrenen tüm bireyler teknoloji ile muhatap olmak zorunda kalmaktadır. Teknolojik anlamda yeterli olmayan birey de bilimsel faaliyetlerinin gerekliliği olan genel ağ taramasını ve araştırma eylemlerini gerçekleştirmeyecektir. Öğretim programlarının temel yeterlilik çerçevesi içerisinde yer alan bu üç temel kavram grubu belirli bir yaş grubunda değil yaşam boyu geliştirilmeye ve öğrenme merakı duymaya ihtiyacı vardır.” LÖ4

“...Lisansüstü eğitimde ise bu üç alanla ilgili yeterliliğe sahip olunması ve bu alanda kendimizi geliştirmemiz gerekiyor. LÖ8

Ayrıca yaşam boyu öğrenme imkânları sayesinde, bireylerin öğrenmeleri için önkoşul olan yeterlikleri edinmeleri çoğu katılımcı tarafından ele alınmıştır:

“Bilimsel ve teknolojik yeterlilikler boyutunda bakıldığında bilim ve teknolojinin sürekli değişim ve gelişim içerisinde olduğunu düşünürsek yaşam boyu öğrenme ile bireyler bu açıklarını kapatabilirler diye düşünüyorum.” LÖ5

“...Birey değişen yaşam koşulları doğrultusunda yaşam boyu öğrenme ile her daim kendini geliştirecek değişen yaşam koşullarına göre teknolojik yeterliliğe sahip olacak ve yaşadığı çevreyi anlama, çevrede olan biteni açıklama aşamasında matematiksel ve teknolojiye yetkinliğini kullanarak hayatı anlamlandırmaya çalışacaktır. LÖ10

3.7. Lisansüstü öğrencilerin öğrenmeyi öğrenme ilişkin görüşleri

Araştırma alt amaçlarından yedincisi olan Lisansüstü öğrencilerin öğrenmeyi öğrenme yeterliği hakkında düşüncelerine yönelik olarak “Yaşam boyu öğrenme anlayışında öğrenmeyi öğrenme yeterliğini nasıl değerlendiriyorsunuz? Size göre öğrenmeyi öğrenme nedir, açıklar mısınız?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların öğrenmeyi öğrenme yeterliğine ilişkin görüşleri Tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8: Lisansüstü Öğrencilerin Öğrenmeyi Öğrenme Anlamına İlişkin Görüşleri

7	Öğrenmeyi Öğrenmenin Anlamı	f
7.1	Bireyin kendi öğrenmesini şekillendirme	10
7.2	Üst düzey düşünme becerisi	7
7.3	Öğrenmenin peşinde olma	5
7.4	Nasıl öğreneceğini bilme	5
7.5	Kişiyeye göre öğrenme yaşantıları	3

Öğrenmeyi öğrenme yeterliğinin nasıl algılandığı soruya verilen yanıtlar incelendiğinde lisansüstü öğrencilerin 10 tanesi öğrenmeyi öğrenmeyi bireyin kendi öğrenmesini şekillendirme şeklinde tanımlamıştır:

“...Bilgiyi nasıl alıp, işleyeceğini bilmek öğrenmeyi öğrenmektir. Öğrenmek yetmez bilgiyi hayatımızın farklı aşamalarında da kullanmak gerekir diye düşünüyorum.” LÖ13

“Bireyler öğrenmenin içine girdikçe bilgiyi nereden bulacaklarını, bilgiye nasıl ulaşacaklarını tespit edebilmektedirler ve artık bireyler öğrenmeyi nereden ve nasıl daha kolay yapabileceklerini iyi biliyorlardır. Bunu hayatın içine entegre ettiklerinde daha kolay öğrenme gerçekleşmektedir.” LÖ14

Lisansüstü öğrencilerin öğrenmeyi öğrenme yeterliği üst düzey bir beceri olarak algılandığı tespit edilmiştir:

“Bu noktada doğrudan aklıma gelen boyut üst düzey düşünme becerileridir. Üst düzey düşünme becerileri kapsamında öğrenme süreçleri bütünsel nitelikler kazanmakta ve performans ile tutumların kalıcılığı da bu yönde ilerlemektedir. Bu boyutta yaşam boyu öğrenmelere yansıyan üst düşünme becerilerinin kalıcı öğrenmeyle birlikte bütünsel öğrenmelere(hem gelişim hem de öğrenme alanları açısından) olanak sağlayacağı kanaatindeyim.” LÖ3

“Öğrenme merakı olan bireyler öncelikle üst biliş becerilerden olan öğrenmeyi öğrenme yani kendi öğrenme stratejisini ve yöntemi doğru bir şekilde bilmelidir...” LÖ4

Ayrıca öğrenmenin peşinde olma ve bireyin nasıl öğreneceğini bilmesi de araştırmanın diğer bulguları arasında yer almaktadır:

“Bireyler bilgilerini, yeterliliklerini ve yeteneklerini geliştirdikçe bir süre sonra sadece öğrenmekle kalmıyor nasıl öğrenebildiklerini de öğreniyorlar. Bu süreçte aktif rol alındığı takdirde öğrenmeyi öğrenmenin kendiliğinden geliştiğini düşünüyorum. Bana göre öğrenmeyi öğrenme bireyin öğrenme farkındalığıdır. Bir bireyin nasıl öğrenebildiğini bilmesidir.” LÖ5

“...Bu konuda kendi gelişiminin farkında olmasıdır. Kişinin kendi ihtiyaç ve yeteneklerinin belirleyip bu konuda öğrenme isteğidir.” LÖ8

“Öğrenmeyi öğrenme yeterliliği insanların kendi öğrenme stil ve becerisini bilmesidir. Yani kendini tanımasıdır bireyin öğrenmek istediği şeyi nasıl daha iyi öğreneceğini bilmesidir. LÖ9

3.8. Lisansüstü öğrencilerin sosyal ve vatandaşlık yeterliğine ilişkin görüşleri

Araştırma alt amaçlarından yedincisi olan lisansüstü öğrencilerin sosyal ve vatandaşlık yeterliği boyutunda görüşlerine ilişkin olarak sosyal ve vatandaşlık yeterliğine ilişkin görüşleri Tablo 9'da sunulmuştur.

Tablo 9: Lisansüstü Öğrencilerin Sosyal ve Vatandaşlık Yeterliğine İlişkin Görüşleri

8	Sosyal ve Vatandaşlık Yeterliği	f
8.1	Sosyal vatandaşlık	7
8.2	Vatandaşlığın gereklerine uygunluk	9
8.3	Öğrenme ortamlarıyla kazanılan yeterlik	5

Lisansüstü öğrencilerden sosyal ve vatandaşlık yeterliğine ilişkin alınan görüşler doğrultusunda, vatandaşlığın gereklerine uygun davranma en fazla dile getirilen tema olarak belirlenmiştir. Bu bulguya ilişkin bazı katılımcı görüşleri aşağıda verilmiştir:

“...vatandaşlığın gereklerine uygun yurttaş olabilecek veya eksik noktalarını tamamlama fırsatı bulabilecektir.” LÖ1

“Kişilerin bir alanda meslek edinmeleri ya da kendilerini geliştirmeleri aslında bir vatandaşlık görevidir. Kalifiyeli bir vatandaş olurlarsa işlerine katkıları daha nitelikli olur.” LÖ2

“Birey yaşam boyu öğrenme sayesinde sosyal hayatta gerekli olan görev ve sorumluluklarının bilincine ulaşacaktır. Bu sayede sosyal ve vatandaşlık adı altındaki hayatta ihtiyaç duyacağı her türlü davranışa da ulaşabilecek ve sosyal hayata da aktif bir biçimde katılım sağlayacaktır. Sosyal ve vatandaşlık kavramları günümüzde gittikçe önem kazanmakta olan kavramlardır. Toplum içerisindeki çatışmalar, bu çatışmaların çözüme kavuşturulması noktasında bireylere büyük kolaylık sağlamaktadır. İçinde yaşanan toplumun sosyal ve politik kavram ve düşüncelerini bilmek, toplum içerisinde aktif ve demokratik tutumlar doğrultusunda bireylerin vatandaşlık görevlerini yerine getirme konusunda büyük önem taşımaktadır.” LÖ10

Sosyal ve vatandaşlık yeterliğinin lisansüstü öğrencilere sosyal vatandaş olma çağrışımını anımsattığı sıklıkla ifade edilmiştir:

“Yaşam boyu öğrenme sürecinde grupla yapılan etkinlikler sayesinde bireyler sosyalleşerek etkinliklerde daha başarılı sonuçlar elde edebilirler. Özellikle ileri yaş gruplarında sosyalleşmenin önemli bir gerçek olduğu bilinmektedir.” LÖ5

“Birey topluma girdikçe kuralları öğrendikçe bu yeterlilikleri kazanır diye düşünüyorum.” LÖ6

“Sosyal süreçleri her zaman dilimi, mekân ve toplulukların dâhil olduğu durum ile ilişkili olarak yaşam boyu öğrenme ile açıklayabileceğim düşünceye göre sosyal boyutun bu öğrenme sürecinden uzak olduğunu söylemek mümkün olmayacaktır. LÖ3

Ayrıca bu yeterliğin öğrenme ortamlarında edinilen bir yeterlik olduğu görüşü de lisansüstü öğrenciler tarafından ele alınmıştır:

“Bir öğrenme ortamının bunu destekleyeceğini düşünüyorum”. LÖ7

“Kurslara ya da öğrenme sürecine katılma kişinin sosyal anlamda gelişmesine katkı sağlayacağını düşünüyorum...” LÖ8

3.9. Lisansüstü öğrencilerin inisiyatif alma ve girişimcilik yeterliğine ilişkin görüşleri

Araştırma alt amaçlarından dokuzuncusu olan Lisansüstü öğrencilerin inisiyatif alma ve girişimcilik yeterliklerini belirleyebilmeye yönelik “Yaşam boyu öğrenmenin inisiyatif alma ve girişimcilik yeterliği hakkında görüşleriniz nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Katılımcıların inisiyatif alma ve girişimcilik yeterliğine ilişkin görüşleri Tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10: Lisansüstü Öğrencilerin İnişiyatif Alma ve Girişimcilik Yeterliğine İlişkin Görüşleri

9	İnişiyatif Alma ve Girişimcilik	f
9.1	Karar verme	4
9.2	Yaşama yön verme	9
9.3	Girişimci olma	11
9.4	Değişim ve üreticilik	3

Görüşleri alınan lisansüstü öğrencilerin tamamı inisiyatif alma ve girişimcilik yeterliğine ilişkin girişimci olma kalıbını ele almıştır:

“Birey yaşam boyu öğrenme sürecinde inisiyatif almalı ve girişimci davranışını sergilemelidir... Yaşam boyu öğrenmenin bir parçası inisiyatif alma ve girişimciliştir. Bireyler bilgi ve becerilerini sergileyeceği yeni alanları keşfedecektir. Edindiği yeni bilgileri sergileyecek böylelikle yaşama yön verebileceklerdir.” LÖ1

“Yaşam boyu öğrenme isteği olan birey en başta bir şeyleri öğrenmede öncelikli davranma becerisini göstererek günlük hayatta da bazı noktalarda öncelikli davranacak ve atılgan olacaktır. Öğrenen bireyin girişimci ruhu gelişmiş olacaktır. Yaratıcı ve yenilikçi fikirlerini özgürce hayata geçirebilecektir.” LÖ4

“Öğrenme isteği ve kendini geliştirmek zaten başlı başına inisiyatif ve girişimciliştir. Bir kişinin yaşamı boyunca öğrenen olması ve kendini geliştirme isteği onun bir girişim içinde olduğunun göstergesidir.” LÖ8

Ayrıca bu yeterliği yaşama yön verme ve karar verme olarak nitelendiren öğrenci görüşleri de mevcuttur:

“...inisiyatif alma ve girişimciliğe yönelik yaşamsal süreçler dahilinde süreç planlamalarının toplumsal yapıdan bağımsız olamayacağını düşünüyorum.” LÖ3

“... Birey yeni bilgilere ulaştıkça, kendini geliştirdikçe hayatta kararları hakkında daha kolay inisiyatif alma durumuna geçmektedir. Çünkü yapacağı, atacağı adımların artılarını, eksilerini düşünüp bu doğrultuda ilerleyecek olumsuz bir durum ortaya çıktığında da kendisini bu doğrultuda geliştirebilecektir.” LÖ10

“...Birey bu şekilde kendisine farklı pencereler açıp farklı öğrenme ortamları yaratabilir.” LÖ15

3.10. Lisansüstü öğrencilerin kültürel farkındalık ve ifade etme yeterliğine ilişkin görüşleri

Araştırma alt amaçlarından onuncusu olan lisansüstü öğrencilerin kültürel farkındalık ve ifade etme yeterliğine ilişkin görüşlerine yönelik “Yaşam boyu öğrenmenin “kültürel farkındalık ve ifade etme yeterliği” hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorulmuş, katılımcıların kültürel farkındalık ve ifade etme yeterliğine ilişkin görüşleri Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11: Lisansüstü Öğrencilerin Kültürel farkındalık ve İfade Etme Yeterliğine İlişkin Görüşleri

10	Kültürel Farkındalık ve İfade Etme Yeterliği	f
10.1	Kültürel farkındalık kazanma	11
10.2	İfade etme becerisinde ilerleme	5
10.3	Kültürel aktarım	4

Lisansüstü öğrencilerin 11 tanesi kültürel farkındalık ve ifade etme yeterliğine ilişkin görüşlerini kültürel farkındalık kazanma olarak dile getirmiştir:

“Açıkcısı eğitimin bir kültürleme süreci olduğu ortadadır. Yaşam boyu öğrenmeye katılan kişiler bu sürecin sonunda kültürel farkındalık kazanmış olurlar...” LÖ2

“Kişilerin kendilerini ve içerisinde buldukları olay örgülerini ifade ediş biçimi kültürel çeşitlilikten yola çıkılarak farklı algılamaları ortaya koymaktadır. Bu boyutta içerisinde bulunan yapıyı ve bağlantılı olarak kültürü fark ederek bu yönde katılım yaşam boyu öğrenmenin sürdürülebilir olmasını kılmaktadır bence.” LÖ3

“Farkındalık hangi alanda olursa olsun hep başat değer sayılır benim için. Bu farkındalık kültür alanında ise daha bir önemlidir diye düşünüyorum. Farkındalığın artması için o kültürü, kültürde yaşayan insanı tanımak gerekir. Bu tanıma işlemi de en doğru yol olarak öğrenmeden geçer. LÖ12

Lisansüstü öğrenciler yaşam boyu öğrenme faaliyetlerine katılmaları sayesinde ifade etme becerilerinde ilerleme yaşayabileceklerini ve kültürel aktarımın sağlanabileceğini belirtmişlerdir:

“...Öğrenmiş olduğu bilgileri kendi dağarcığına yerleştirerek sözlü ve yazılı ifade becerilerinde doygunluk sağlayacak ve düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilecektir.” LÖ4

“...Öğrenen insan öğrendiklerini aktarmak içinde doğal olarak ifade yeterliliği gelişecektir.” LÖ8

“Yaşam boyu öğrenme merkezleri yöresel halk oyunları ve yöresel yemeklerin öğretilmesine katkıda bulunmakta aynı zamanda farklı kültürlerden insanların bir araya gelerek kültürlerini birbirlerine aktarmalarını sağlamaktadır.” LÖ9

3.11. Lisansüstü öğrencilerin lisansüstü eğitim yapmaları ile yaşam boyu öğrenmeye ilişkin görüşleri

Araştırmada son olarak lisansüstü öğrencilerin lisansüstü eğitim yapma istekleri ile yaşam boyu öğrenmeye ilişkin düşünceleri arasındaki değerlendirme ilişkin görüşleri alınmıştır. Katılımcıların lisansüstü eğitim yapmaları ile yaşam boyu öğrenmeye ilişkin görüşleri Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12: YBÖ ile Lisansüstü Yapma İsteğine İlişkin Görüşler

11	YBÖ ve Lisansüstü Eğitim Yapma İsteği	f
11.1	Üretim isteği	5
11.2	Öğrenme için fırsat	9
11.3	Öğrenme arzusu	9
11.4	Kişisel gelişim	6

Lisansüstü öğrencilerin, yaşam boyu öğrenme ile lisansüstü eğitim yapmalarına ilişkin görüşleri sorulmuş ve bu doğrultuda lisansüstü eğitim yapmalarını yaşam boyu öğrenme bağlamında ele alarak, öğrenme arzusu ve öğrenmenin bir başka fırsatı olarak betimlemiştir:

“...Bireylerin yaşam boyu öğrenmesine esas teşkil edebilecek; yeni araştırmalar, yeni bulgular ve araştırmaya konu olabilecek yeni alanlar ortaya çıkmaktadır. Öğrenmenin de bu noktada hayat boyu olması gerekir diye düşünüyorum. Ben bu açıdan bakmaktayım.” LÖ1

“Genel bir çerçeveden bakıldığında lisansüstü eğitim yapma isteğim ile yaşam boyu öğrenme arasında önemli bir ilişki olduğunu söyleyebilirim. Kendimi her zaman öğrenmeye açık ve istekli bir birey olarak görürüm. Lisansüstü eğitim alma sebeplerimden bir tanesi de budur. Sürekli bir şeyler öğrenme isteğim bulunmaktadır. Şu an ki düşüncelerim hala bu yönde olduğu için bu süreci daha ileriye taşımak niyetindeyim. Yaşam boyu öğrenmeye bakıldığında ise bilgi, yeterlilikleri yaşam boyunca geliştirmeyi amaçlayan bir süreç olduğu için bu ikisi arasındaki ilişkinin önemli olduğunu söyleyebilirim.” LÖ5

“Mevcut bilgilerimin mesleğimi sürekli olarak iyi bir şekilde yapmak için yeterli değildi. Yeni bilgiler öğrenme ihtiyacı hissettim. Bundan dolayı öğrenmeye devam etmeye karar verdim. Ve şu an anlıyorum ki bu öğrenme süreci benim için yaşam boyu devam edecek.” LÖ11

“Lisansüstü eğitimde de araştırma, sorgulama ve yorumlama sürekli devam ediyor. Yaşam boyu öğrenmede de sürekli bir şeyler öğrenme çabası bulunduğu için bu yönde bağdaştırılabilir.” LÖ15

Öğrenciler üretim isteği sebebi ile de lisansüstü eğitim alarak yaşam boyu öğrenmelerini sürdürdüklerini ifade etmişlerdir:

“Tamamen bağlantılı bence. Çünkü lisansüstü eğitim alındığında öğrenme devam ediyor ve yapılan makaleler ve araştırmalarla sürekli yeni bir şeyler öğrenilip bilgi ediniliyor.” LÖ6

“Bir şeyleri öğrendikçe varım. Bunun farkındayım. Üretmeden ve öğrenmeden “ben” olamazdım. Ben sürekli öğrenmeliyim böyle yaratılmışım. Üretmeliyim bir şeyler yapmalıyım ancak bu hissiyatımı lisansüstü eğitimimle tatmin edebildim.” LÖ7

“... Kişi lisansüstü öğrenimde elde ettiği bilgileri ilgili alanda uygulama fırsatı bulmakta, ilgili alanın literatürüne eser kazandırmakta, eleştirel bakabilmekte, anahtar yeterliliklere uygun olarak beceriler sergilemektedir.” LÖ1

“...Son yıllarda formasyonun kaldırılması, iş imkanı olarak görülmesi vb. gerekçeler sunulsa da kaliteli bir lisansüstü eğitimi isteği bireylerin öğrenme merakından, bilimsel süreç becerilerini yaşamına entegre etme isteğinden ve üretim isteğinden kaynaklanmaktadır. Yaşam boyu öğrenen bireyler oldukça üretim olacaktır. Üretim oldukça da gelişim olacaktır. Bu yüzdendir ki çoğu akademisyen emekli olmasına rağmen çalışmaya ve üretmeye devam etmektedir. Akademinin içerisinde bulunan öğrenme unsuru yalnızca maddi kazanç amacıyla yapılacak bir görev değildir. Kitapları, bilgisayar vb. genel ağ bağlantısı sağlayan araçları ve bir de ışığı olan vatanına sorumluluk duygusuyla bağlı bireylerin insiyatif olarak üstlenebileceği bir yaşam tarzıdır.” LÖ4

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırma, lisansüstü öğrencilerin yaşam boyu öğrenme, halk eğitimi ve yetişkin eğitimi kavramları ve yaşam boyu öğrenme yeterliklerine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Halk eğitimi kavramı katılımcıların çoğu tarafından okul dışı gerçekleştirilen eğitimler ve kurslar olarak tanımlanmıştır. Katılımcılar bu kurslardan ilgileri, ihtiyaçları ve istekleri doğrultusunda yararlanabildiklerini sıklıkla ifade etmiştir. Ayrıca bazı katılımcılar halk eğitimi kavramını sertifikaya dayalı ve iş bulmaya yönelik çerçevesinde topluma hizmet sağlayan eğitimler olarak ele almıştır. Halk eğitimi kavramının herkes için çeşitli öğrenme ortamları barındıran birimlerden meydana geldiği ifadeleri de araştırmanın diğer bulguları arasında yer almaktadır. Lisansüstü öğrencilerin halk eğitiminin anlamına yönelik görüşleri incelendiğinde alanyazındaki bilgilerle örtüştüğü görülmektedir (Geray, 1978; Kurt, 2008).

Lisansüstü öğrencilerin yetişkin eğitiminin ne olduğuna ilişkin görüşleri sonucunda ilgi ve istekler doğrultusunda alınan eğitim, yetişkinlere yönelik faaliyetler, halk eğitim merkezlerindeki yaygın eğitimler, kişisel ve mesleki yetkinlik sağlayan eğitimler ve hayat boyu öğrenme fırsatları temaları oluşturulmuştur. Teke (2020), yaptığı araştırmada yetişkin eğitimini, öğrenen toplum ile ilişkilendirmiş, toplumsal açıdan değerlendirmiş ve öğrenme kültürünün oluşması bakımından ele alınması gerekliliği üzerine durmuştur. Ayrıca katılımcıların yetişkin eğitimini herkesin öğrenmesi amacıyla bir gereklilik olarak ele aldığı tespit edilmiştir. Bu araştırmada ise lisansüstü öğrencilerin yetişkin eğitimini, yetişkinlere yönelik oluşturulan eğitimler olarak ele aldığı belirlenmiştir. Yıldırım ve Dönmez (2008), araştırmasında elde ettiği bulgular neticesinde yetişkin eğitimi ile okulun ilişkilendirildiği sonucuna ulaşarak okul çatısında yetişkin eğitime yönelik faaliyetlerin kişiler arası işbirliğini artırdığı sonucunu elde etmiştir. Ayrıca katılımcı öğretmenlerin yetişkin eğitimi kavramını okul ile betimlediği sonucu da araştırmanın bir başka bulgusu olarak ifade edilmiştir. Bu araştırmada ise lisansüstü öğrenciler, yetişkin eğitimini çoğunlukla okulda alınamayan eğitimlerin alınmasında fırsatı olarak değerlendirilmiş ve okul ile ilişkilendirilmediği sonucuna ulaşılmıştır. Buradan hareketle lisansüstü öğrencilerin yetişkin eğitimi kavramına ilişkin bilgilerinin eksik olduğu yorumuna ulaşılabilir. Şahan ve Yasa (2017) araştırmasında öğrencilerden aldıkları görüşler neticesinde yaşam boyu öğrenme ve yetişkin eğitiminin hayat boyu sürmesi gereken bir eğitim olduğu sonucuna ulaşarak bu araştırmayı destekler bulgular elde etmiştir.

Yaşam boyu öğrenmenin anlamı lisansüstü öğrenciler tarafından her yaşta öğrenme, doğumdan ölüme kadar öğrenme, kişisel gelişimi sağlayan öğrenmeler, öğrenme fırsatı ve her yerde öğrenme temalarında ele alınmıştır. Bu sonuç doğrultusunda lisansüstü öğrencilerin yaşam boyu öğrenmenin anlamına ilişkin görüşleri alanyazındaki betimlemelerle yüksek doğrultuda örtüştüğü tespit edilmiştir (Gelpi, 1984; Breivik, 2000; Candy, 2002; Jarvis, 2009; Günüş, Odabaşı ve Kuzu, 2012). Ayrıca Demirel ve Yağcı (2012) sınıf öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin algılarını inceleme amacıyla gerçekleştirdikleri araştırmalarında, yaşam boyu öğrenmenin bilinçli veya kendiliğinden, her yaş ve her yerde gerçekleşebilen öğrenmeler olduğu sonucuna ulaşarak bu araştırmayla benzer bulgular elde etmiştir. Lisansüstü öğrencilerin yaşam boyu öğrenmeyi, öğrenme olanaklarını geliştiren bir fırsat olarak tanımlaması da çeşitli araştırma bulguları ile destek kazanmıştır (Lambeir, 2005; Akkoyunlu, 2008; Polat ve Odabaşı, 2008).

Katılımcılar anadilde iletişim yeterliğine ilişkin görüşlerini iletişimi kuvvetlendirme, yaşam boyu öğrenme faaliyetlerinin anadilin kullanılmasını olumlu etkileme ve anadili etkili kullanma boyutlarında ele almıştır. Kır ve Bozkurt (2020) araştırmalarında öğrenenlerin yaşam boyu öğrenme deneyimleri neticesinde topluluk hissiyatı, iletişim sağlama ve sosyalleşme girişimlerine olumlu yansımaları olduğu sonucuna ulaşarak bu araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir. Ayrıca Odo, Pace ve Albers (2017)

yaşam boyu öğrenme uygulamalarının gerçekleştirildiği bir çevrimiçi mesleki gelişim seminerinde, katılımcıların etkili sosyal uygulamalar içerisinde bulunarak yaşam boyu öğrenme faaliyetlerinin sosyalleşme bağlamında iletişimi olumlu etkilediği ve böylece yaşam boyu öğrenme uygulamalarının bireylere olumlu katkılar sağladığı sonucu ile bu araştırmayla benzer bulgular elde etmiştir. Lisansüstü öğrenciler yabancı dilde iletişimi ülkeler arası iletişimi sağlama, yaşam boyu öğrenme faaliyetlerinin yabancı dil edinimini sağlama ve farklı bakış açıları ve öğrenme alanları oluşturma boyutlarında ele aldıkları araştırmanın bir başka bulgusu olarak belirlenmiştir.

Lisansüstü öğrenciler yaşam boyu öğrenmenin anahtar yeterliklerinden biri olan matematiksel, bilimsel ve teknolojik yeterliklerini, öğrenme yaşantılarındaki gerekliliği bakımından dile getirerek öğrenmelerindeki önemleri bağlamında ifade etmişlerdir. Alanyazında karşılaşılan bazı araştırmalar bilgi toplumdaki bireylerin öğrenmelerini verimli kılabilmelerinin önkoşulu olarak, yaşam boyu öğrenme yeterliklerini dile getirmişlerdir (Baptiste, 1999; Atkin, 2000; Bagnall, 2006; Şahin, Akbaşlı ve Yanpar Yelken, 2010).

Öğrenmeyi öğrenme yeterliğinin nasıl algılandığı sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde lisansüstü öğrencilerin 10 tanesi bireyin kendi öğrenmesini şekillendirme olarak tanımladığı ve öğrenmeyi öğrenme yeterliğinin üst düzey bir beceri olarak algıladığı tespit edilmiştir. Ayrıca öğrenmenin peşinde olma ve bireyin nasıl öğreneceğini bilmesi de araştırmanın diğer bulguları arasında yer almaktadır. Lisansüstü öğrencilerin öğrenmeyi öğrenmenin tanımlarındaki göstergelerine ilişkin ifadeleri alanyazındaki tanımlarla örtüştüğü tespit edilerek, öğrenmeyi öğrenmeye yönelik yeterli bilgi sahibi oldukları sonucuna ulaşılmıştır (Moreno & Martin, 2007; Pettanati & Cigognini, 2009). Çatal (2019), sınıf öğretmenlerinin öğrenmeyi öğrenmeye yönelik görüş ve yeterliklerini incelemiş ve öğrenmeyi öğrenme anlamına yönelik üst bilişsel beceriler ve öğrenmeyi planlama, öğrenmeyi yönetme gibi bulgularına ulaşarak bu araştırma ile benzer bulgular elde etmiştir.

Sosyal ve vatandaşlık yeterliği lisansüstü öğrencilerin görüşleri doğrultusunda sosyal vatandaşlık, vatandaşlığın gerekliliğine uygunluk ve öğrenme ortamlarıyla kazanılan yeterlik temalarında ele alınmıştır. Hoşgörür (2016), öğretim elemanlarının yaşam boyu öğrenmeye yönelik görüşlerini almış ve yaşam boyu öğrenme sayesinde bireylerin farkındalık sağlayarak sosyal ve vatandaşlık yeterliğini kazandıkları sonucuna ulaşması, bu araştırmanın bulgusunu destekleyici nitelik taşımaktadır.

Lisansüstü öğrencilerin görüşleri inisiyatif alma ve girişimcilik yeterliği boyutunda; karar verme, yaşama yön verme, girişimci olma ve değişim ve üreticilik temalarında değerlendirilmiştir. Ünal, Kalçık ve Satuk (2016) araştırmalarında, yaşam boyu öğrenme imkanı olarak değerlendirilen halk eğitimindeki öğrenmelerin bireylere girişimcilik ruhu aşıladığı ve üretme duygusunu tattırdığı sonucuna ulaşarak bu araştırma ile benzer bulgular elde etmiştir.

Kültürel farkındalık ve ifade etme yeterliğine ilişkin lisansüstü öğrencilerden alınan görüşler doğrultusunda; kültürel farkındalık kazanma, ifade etme becerisinde gelişme ve kültürel aktarım temaları belirlenmiştir. Yıldırım (2015) yüksek lisans tez araştırmasında, öğretmenlerin kültürel farkındalık ve ifade etme yeterliğinin yüksek olduğunu tespit etmiş fakat çeşitli nedenlerden ötürü öğretmenlerin kendilerini bu alanda geliştiremedikleri sonucuna ulaşmıştır. Kır ve Bozkurt (2020) ise yaşam boyu öğrenme çerçevesindeki eğitimlerin bireylerin sosyalleşebildiği, farkındalık kazanabildiği ve ifade edebilme becerilerinin gelişebildiği öğrenme yaşantılarından oluştuğu sonucuna ulaşarak bu araştırma ile benzer bulgular elde etmiştir.

Lisansüstü öğrenciler yaşam boyu öğrenme ile lisansüstü eğitim yapmaları arasındaki ilişkiye yönelik görüşlerini belirtmiş ve bu doğrultuda üretme isteği, öğrenme için fırsat, öğrenme arzusu ve

kişisel gelişim temaları belirlenmiştir. Alanyazında araştırmının bu boyutunu destekleyen bulguların yer aldığı çalışmalar mevcuttur (Aydemir ve Çam, 2015; Nas, Peyman ve Arat, 2016; Şahan ve Yasa, 2017). Ayrıca alandaki bazı araştırmalarda, katılımcıların lisansüstü eğitim yapma eğilimleri ile kendilerini geliştirme isteği arasında olumlu tutum sergilendiği tespit edilerek bu araştırmayı destekler sonuçlar elde ettiği görülmüştür (İlhan, Sünkür ve Yılmaz, 2012; Bezen, Aykutlu, Seçken ve Bayrak, 2016).

Katılımcılardan alınan görüşler doğrultusunda yaşam boyu öğrenme, yetişkin eğitimi ve halk eğitim kavramlarının anlamı çoğunlukla alanyazındaki tanımlarla örtüşmüştür. Ayrıca lisansüstü öğrencilerin yaşam boyu öğrenmenin yeterliklerine ilişkin bulguları ise literatürdeki çoğu araştırma ile benzer sonuçlara ulaşıldığını göstermiştir. Lisansüstü öğrencilerin tamamı lisansüstü öğrenim düzeyinde yaşam boyu öğrenme ile ilgili ders almadıklarını belirtmelerine rağmen yaşam boyu öğrenme olgusuna karşı yabancı olmadıkları, görüşleri neticesi ile ortaya konulmuştur.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar neticesinde belirlenen öneriler aşağıda sunulmuştur.

- Lisansüstü öğrencilerin görüşlerini almaya yönelik bu araştırma farklı katılımcı grupları ile de gerçekleştirilerek, bireylerin öğrenmelerinde etkili rol alan yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ile ilgili derin analizler gerçekleştirilebilir.
- Bazı lisansüstü ve lisans programlarında yer alan yaşam boyu, yetişkin eğitimi gibi derslerin diğer fakültelerin programlarıyla birlikte özellikle eğitim fakültelerinin programlarında nicelleşmesi sağlanabilir.
- İleriki araştırmalarda yaşam boyu öğrenme yeterliklerinin hangi koşullarda ne düzeyde işe koşulduğu, yeterlik kapsamında özelleştirilerek incelenebilir.

KAYNAKLAR

- Abbak, Y. (2018). *Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme yeterlikleri ile yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri, Türkiye.
- Akbaş, O., & Özdemir, S. M. (2002). Avrupa Birliği'nde yaşam boyu öğrenme. *Milli Eğitim Dergisi*, 155(156), 112-126.
- Akkoyunlu, B. (2008). Bilgi okuryazarlığı ve yaşam boyu öğrenme. *International Educational Technology Conference (IECT) Anadolu Üniversitesi, Eskişehir*.
- Atkin, C. (2000). Lifelong learning attitudes to practice in the rural context: A study using Bourdieu's perspective of habitus. *Int. J. Lifelong Education*, 19(3), 253-265.
- Aydemir, S. & Çam, Ş. (2015). Lisansüstü öğrencilerin lisansüstü eğitim almaya ilişkin görüşleri. *Turkish Journal of Education*, 4(4), 4-16.
- Babanlı, N., & Akçay, R. C. (2018). Lifelong learning competencies of trainees in adult education. *Inonu University Journal of the Graduate School of Education* 5(9), 87-104.
- Bagnall, R. G. (2006). Lifelong learning and the limits of tolerance. *Int. J. Lifelong Education*, 25(3), 257-269.
- Baptiste, L. (1999). Beyond lifelong learning: A call to civically responsible change. *Int. J. Lifelong Education* (18), 2, 94-102.
- Bezen, S., Aykutlu, I., Seçken, N. & Bayrak, C. (2016). Lisansüstü eğitime yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(41), 17-29.
- Breivik, P. S. (2000). Information literacy for the sceptical library director. *IATUL Conference Queensland University of Technology, Brisbane, Queensland, Australia*.
- Candy, P. C. (2002). Lifelong learning and information literacy. *Report for U.S. National Commission on Libraries and Information Science and National Forum on Information Literacy*.
- Creswell, J. W., & Miller, D. L. (2000). Determining validity in qualitative inquiry. *Theory into practice* 39(3), 124-130.
- Çatal, N. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin öğrenmeyi öğrenme becerisine ilişkin görüş ve yeterlikleri*. Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye.
- Demirel, M., & Yağcı, E. (2012). Sınıf öğretmeni adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin algıları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Özel Sayı 1*, 100-111.
- Gedik, G. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin incelenmesi (Manisa-Demirci İlçesi Örneği)*. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Manisa, Türkiye.
- Gelpi, E. (1984). Lifelong education: Opportunities and Obstacles. *International Journal of Lifelong Education*, 3(2), 79-87.
- Geray, C. (1978). *Halk Eğitimi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Güler, A., Halicioğlu, M. B., & Taşgın, A. (2015). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma (2.Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Günüç, S., Odabaşı, H. F., & Kuzu, A. (2012). Yaşam boyu öğrenmeyi etkileyen faktörler. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 309-325.
- Gürbüz, S., & Şahin, F. (2018). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri Felsefe – Yöntem – Analiz (5. Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Hoşgörür, V. (2016). Eğitim fakültesi öğretim elemanlarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin görüşleri. *Education Sciences*, 11(3), 114-125.
- İlhan, A., Ö. Sünkür, M. & Yılmaz, F. (2012). İlköğretim Öğretmen Adaylarının Lisansüstü Eğitime Yönelik Tutumlarının İncelenmesi (Dicle Üniversitesi Örneği), *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 22-42.
- Jarvis, P. (2007). *Globalisation, lifelong learning and the learning society: Sociological perspectives*. NY: Routledge.

- Jarvis, P. (2009). *The Routledge International Handbook of Lifelong Learning*. USA: Routledge.
- Kaya, H. E. (2010). *Avrupa birliği yaşam boyu öğrenme ve yetişkin eğitimi politikaları*. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye.
- Kaya, H. E. (2014). Yaşamboyu öğrenme ve Türkiye. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences*, 47(1), 81-102.
- Kır, Ş. & Bozkurt, A. (2020). Açık ve uzaktan öğrenme anlatılarının yaşam boyu öğrenme. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi - ENAD* 8(4), 1298-1322.
- Komisyonu, A. B. (2006, Mayıs 5). *Recommendation of The European Parliament and of the council on key competences for lifelong learning*. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32006H0962>. Recommendation of The European Parliament and of the council on key competences for lifelong learning: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32006H0962> adresinden alındı.
- Kurt, İ. (2008). *Yetişkin Eğitimi*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Kurumu, T. D. (1974). *Eğitim terimleri sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Lambeir, B. (2005). Education as liberation: the politics and techniques of lifelong learning. *Educational Philosophy and Theory*, 37(3), 349-355.
- Maxwell, J. A. (2005). *Qualitative research design: An interactive approach*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- MEB. (2018). 2023 Eğitim vizyonu. *Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı*.
- Moreno, A. & Martin, E. (2007). The development of learning to learn in Spain. *The Curriculum Journal*, 18(2), 175-193.
- Nas, S., Peyman, D. & Arat, Ö. G. (2016). Bireylerin yüksek lisans yapma nedenleri üzerine bir araştırma. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(4), (571-599).
- Odo, D. M., Pace, C., & Albers, P. (2017). Socialization Through (Online) Design: Moving into Online Critical Spaces of Learning. *In Education*, 23(1). 41-65.
- OECD. (1977). *Learning opportunities for adults*. Paris: Author.
- Okçabol, R. (2006). *Halk eğitimi (yetişkin eğitimi)*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Pettenati, M. C. & Cigognini, M.E. (2009). *Designing e-tivities to increase learning to-learn abilities*. DET – Electronics and Telecommunications Department of the University of Florence.
- Polat, C. & Odabaş, H. (2008). Bilgi toplumunda yaşam boyu öğrenmenin anahtarı: Bilgi okuryazarlığı. *International Educational Technology Conference (IETC) sunulmuş bildiri Anadolu Üniversitesi, Eskişehir*.
- Sabancı, A., & Rodoplu, D. (2013). Halk eğitim merkezlerinin denetiminde karşılaşılan sorunlar. *E-international Journal of Educational Research*, 4(2), 61-77.
- Şahan, G., & Yasa, H. D. (2017). Hayat boyu öğrenme ve yetişkin eğitimi yüksek lisans eğitiminin öğrencilere katkısının değerlendirilmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research* 3(5), 1851-1867.
- Şahin, M., Akbaşlı, Ş., & Yanpar Yelken, T. (2010). Key competences for lifelong learning: The case of prospective teachers. *Educational Research and Review*. 5(10), 545-55.
- Teke, D. (2020). *Bilgi toplumunda yaşam boyu öğrenme ve yetişkin eğitimi: öğretmenlerin mesleki çalışmalarına üzerine bir araştırma*. Sakarya Üniversitesi, İşletme Enstitüsü, Sakarya, Türkiye.
- Türk Ulusal Ajansı. (2012). *Youthpass Kılavuzu*. Ankara: Ulusal Ajans.
- UNESCO. (1985). *UNESCO adult education information notes*. France: Author.
- Ünal, F., Kalçık, C. & Satuk, M. (2016). Halk eğitim kurslarının, kadın katılımcıların yaşam boyu öğrenme becerilerine katkısının değerlendirilmesi. *Electronic Turkish Studies*, 11.9. 905-930.
- Yazar, T., & Keskin, İ. (2018). Millî eğitim şubalarında yaşam boyu öğrenme, halk eğitimi, yetişkin eğitimi ve yaygın eğitimi ile ilgili kararların değerlendirilmesi. *HAYEF: Journal of Education* 15(1), 63-83.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara (11. Basım): Seçkin Yayıncılık.

- Yıldırım, M., & Dönmez, B. (2008). Okul-aile işbirliğine ilişkin bir araştırma (İstiklal İlköğretim Okulu örneği). *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(23), 98-115.
- Yıldırım, Z. (2015). *Sınıf öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeye yönelik yeterlik algıları ve görüşleri* (Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale, Türkiye.

EXTENDED ABSTRACT

With the acceleration of studies on lifelong learning, various competencies and skills have been mentioned as a prerequisite for the sustainability of the effective manpower of countries and for individuals to organize their own learning. Accordingly, the EU has identified eight key competences of lifelong learning. "Mother Tongue Communication Competence" is the first of these competencies, it is defined as expressing and interpreting thoughts and feelings in an appropriate format, both verbally and in writing, in the context (MEB, 2018). "Foreign Language Communication Competence" is to convey thoughts and feelings verbally or in writing, within the framework of intercultural tolerance, in connection with communication in the mother tongue (Turkish National Agency, 2012). "Mathematical, Scientific and Technological Competence" is to be able to produce solutions to daily problems with four processing skills, to use scientific knowledge and to use methodology in line with the needs (European Union Commission, 2006). "Digital Competencies" is the ability to use technological information in the information society effectively and safely in various contexts (MEB, 2018). "Learning to Learn Competence" includes individuals' own learning, but also expresses the desire, needs, management of time and knowledge in realizing learning (Turkish National Agency, 2012). "Social and Citizenship Competence" supports the qualified participation of individuals in political life by having a democratic attitude in the society in which they exist (European Union Commission, 2006). "Taking Initiative and Entrepreneurial Competence" accepts effort and activity as a prerequisite for achieving the goals and expresses the ability to take risks under necessary conditions (MEB, 2018). "Cultural Awareness and Expression Competence", the last of the determined competencies, covers most of the fields of art and characterizes the value and love of creatively transferring thoughts and ideas, experiences and feelings through communication tools (Abbak, 2018).

It is seen that lifelong learning, which continues dynamically and interactively from the cradle to the grave, is used interchangeably with the concepts of adult education and public education in the literature. Okçabol (2006) used adult education and public education synonymously. Similarly, TDK (1974) explained the concepts of non-formal education, public education and adult education as synonyms in the Dictionary of Education Terms.

OECD (1977), defines it as the programs and activities designed to meet the learning and learning desire needs of individuals who are outside the scope of compulsory education and whose real job is not to go to school. The definition of adult education by UNESCO (1985), free society is all educational processes that operate in improving, developing and directing the skills of individuals aged 15 and older, mostly outside the scope of school and university, in coordination with their needs.

In the light of this information, it is concluded that the concepts of public education and adult education include different definitions and practices by various countries. In the context of the administrative and official structure of the education system. Therefore, since the concepts of public education and adult education do not differ sharply from the phenomenon of lifelong learning, it is understood that lifelong learning activities with an individual-centered understanding are considered as important reflections.

Studies on lifelong learning in Turkey have gained momentum in the last twenty years and there are also studies in the literature where the concept of lifelong learning and the concept of adult education are evaluated differently from each other. While the European Union and national policies (Yazar and Keskin, 2018) were included in Kaya (2010)'s research, the relationship between the concept and globalization was examined in other studies (Kaya, 2014). As another dimension, lifelong learning competencies of individuals participating in activities organized by municipalities (Babanlı & Akçay,

2018) and adult education in the graduate curriculum can be expressed as the contribution of lifelong learning to people's perspectives (Şahan & Yasa, 2015). In the light of this information, it is important to determine the opinions of postgraduate students, who are accepted as the future practitioners of the concept of lifelong learning, on the concepts of lifelong learning, adult education and public education. From this point of view, the aim of this research is ; to determine the views of postgraduate students on the concepts of lifelong learning, adult education and public education within the scope of lifelong learning competencies. In this study, in which the phenomenology design was adopted, snowball and criterion sampling methods were used to form a volunteer group of 15 participants who received postgraduate education, and the data were obtained by a semi-structured interview form. Eight key competences determined by the European Union for lifelong learning were taken into account in the creation of the research questions and semi-structured interview form. The data obtained from the graduate students were analyzed by content analysis and the themes were reached from the categories and codes. According to the findings obtained as a result of the analysis; It has been determined that the statements of postgraduate students about lifelong learning and lifelong learning competencies overlap with the definitions in the literature.